

† BERLÁSZ JENŐ (1911–2015)

„Én már egy letűnt történészgeneráció tagja vagyok. A mai jeles historikusok közül személyesen csak néhányat ismerek, és engem is viszonylag kevesen ismernek.”

Az öt évvel halála előtt kiadott, tanulmányaiból válogatott *Erdélyi jobbágyság – magyar gazdaság* című kötetének előszavában olvashatjuk ezeket a mondatokat. A mai historikusok személyes ismeretségének hiányát magyarázhatta a vallomástévő magas életkora, a szakmai rendezvényektől való érthető távolmaradása, a „letűnt generáció” szavakat azonban méltán lehetett volna — s lehetne ma is — a „nagy generáció” kifejezéssel helyettesíteni, amelynek benne utolsó tagja távozott körünkől. És ezért is félrevezető az „engem is viszonylag kevesen ismernek” félmondat szerénysége. Bizonyára keveseknek adatott meg az a szerencse, hogy utolsó éveiben személyesen is találkozhassanak vele, neve, munkássága azonban ismert maradt. A könyvtárakban ott sorakoznak könyvei, eredményei beépültek a koraújkorral foglalkozó magyar gazdaságtörténeti, különösen az Erdély történetével foglalkozó munkákba, a rá való hivatkozások ma is kikerülhetetlenek számítanak.

Történelmi időkert ért meg, történelmi események emlékei között élhetett. Az első világháború előtt született, amikor még állt az Osztrák Magyar Monarchia, uralkodója pedig I. [!] Ferenc József volt. Kisgyermek korában találkozhatott az 1848/49-i forradalom és szabadságharc aggastyán szemtanúival, veteránjaival, akik — a nekrológíró szintén 1911-ben született, de már félévszázada közülünk eltávozott történész nagybátyja szerint — szívesen osztották meg emlékeiket az érdeklődőkkel, különösen a gyerekekkel. Iskoláit is ebben a hamar véget érő, letűnt korszakban kezdte. Még gyermekként kellett átélnie a Trianon okozta sokkot, iskolás könyveinek és füzetjeinek hátsó borítóját a történeti és a megcsonkított Magyarország térképe foglalta el, egy remélt jövőbeni állapottal, az elszakított területeket magába foglaló feltámadó Nagy Magyarországgal. Bizonyára ennek is lehetett szerepe abban, hogy kutatásai középpontjába utóbb az az Erdély került, amelynek anyagát akkor Budapesten és Bécsben könnyebben lehetett kutatni, mint a helyszínen.

Tudományos kibontakozását egy öt emberöltővel megelőző, ugyancsak nagynak számító történész generáció alapozta meg. Az egyetemen hallgathatta Szejkű Gyulát, Hajnal Istvánt, Szentpétery Imrét, Mályusz Elemért, Dománovszky Sándort. Bevallása szerint a legnagyobb hatást az utóbbi tette rá, aki a művelődéstörténet keretébe nemcsak a szellemi-kulturális, hanem az anyagi-gazdasági fejlődést is belefoglalta. Az ő tanácsára kezdte kutatni az Országos Levéltár családi iratainak gazdasági vonatkozásait. 1936-ban nyomtatásban is megjelent doktori értekezésében addig nem ismert szempontok figyelembe vételével közelítette meg a Thurzó család felvidéki birtokainak 17. századi struk-

túráját és működését. Külön megtiszteltetésnek számíthatott, hogy *A Thurzó-birtokok a XVII. század első harmadában különös tekintettel a jobbágyság gazdasági helyzetére* a mestere által megindított *Tanulmányok a magyar mezőgazdaság történetéhez* nevet viselő rangos sorozatban jelenhetett meg. Egy évig tartó bécsi ösztöndíjas kutatásainak eredményeképpen publikált először az általa oly kedvelt Erdély történeti munkákat.

Lassan egyenesbe fordulni látszott életpályája is. 1938-tól egy-egy évig az Országos Széchényi Könyvtárban, majd az Országos Levéltárban lett gyakornok. 1942-ben pedig az ekkor alapított Teleki Pál Tudományos Intézetben kapott állást. 1943-ban a Századok szerkesztője lett. De hamar lehetősége nyílt az egyetemi oktatásra is. Habilitációját követően 1945-től a Műegyetem Közgazdasági Karán tartott órákat. Előbb csak az általa nagyra becsült nyugdíjba vonuló professzor, Kováts Ferenc helyettesítésével bízták meg, majd 1947-ben kinevezést kapott a magyar gazdaságtörténeti tanszékre. „Pályám csúcspontjára értem” – írta a tanulmánykötet előszavában. De az eddig felfelé ívelő út egyszerre csak megtört, a további években egyirányúság helyett hullámvázzá vált. Professzorsága ugyanis mindössze egyetlen évig tartott. Az új rezsim nemcsak a két háború között kinevezett professzorok elveit tartotta veszélyesnek, hanem a frissen kinevezett Berlász Jenőét is. A Műegyetem Közgazdasági Karából önálló egyetemmé előléptetett, nem sokkal utóbb Marx Károly nevét felvevő felsőoktatási intézmény 22 tanszékvezetője közül rajta kívül még 19 professzor kollegának kellett elhagynia a katedróját. Nem lehetett vigasz számára, hogy a valamennyi humán tudományt érintő elbocsátások során hozzá hasonlóan egykori — Pázmány Péter Tudományegyetembeli — tanárai közül is többet helyeztek alacsonyabb állásba, vagy nyugdíjaztak idő előtt (Mályusz Elemér, Domanovszky Sándor, Hajnal István, Lukinich Imre, Váczy Péter).

Berlász Jenőnek meg kellett válnia a Századok szerkesztőségétől is. Az 1948-i évfolyam anyagát egyébként az általa megőrzött hasáblevonat alapján 1991-ben jelentették meg, a szerkesztők kifejezése szerint „méltó megemlékezésésként az elhunyt szerzőkről”, ugyanakkor „egyfajta szellemi jóvátételként” a nehéz évtizedeket túlélők számára. Elbocsátása után — ahogyan maga fogalmazott — „kegyelemből” az Akadémia könyvtárában kaphatott állást, ahol tevékenyen vett részt az addig meglehetősen mostohán kezelt könyvanyag rendezésében. 1957-ig a könyvtár kéziratárának vezetője volt. Ekkor azonban ismét közbeszólt a politika. Az 1956-os forradalom idején tagja volt az Akadémiai Könyvtár Forradalmi Bizottságának, ami miatt állásából elbocsátották. Fél évig alkalmi megbízásokból kellett megélnie, levéltári kutatásokat végzett, tanulmányokat jelentetett meg. 1957 őszén végül az Országos Széchényi Könyvtárban kapott állást, ahol nyugdíjazásáig dolgozott. Ha könyvtárosi munkahelyein arra nem is nyílt lehetősége, hogy történész tanítványokat neveljen, környezetével, az olvasókkal igyekezett életteli kapcsolatban maradni. Az idősebb korosztály tagjai még emlékezhetnek arra, hogy a régi, a Nemzeti Múzeum épületében található Széchényi Könyvtár hosszú katalógus-folyosójának végén található dolgozószobájában úgy helyezte el íróasztalát és székét, hogy a katalógus-

ban keresgélő olvasókra ráláthasson, ugyanakkor az olvasók is láthassák őt és segítséget tudjanak kérni tőle.

Tudományos tekintélyét a Thurzó birtokokról szóló kötetten alapozta meg. Az egyszerűnek látszó témában is új eredményekre tudott jutni, többek között cáfolta az 1514. évi jobbágyellenes törvények gyakorlatba való átkerülését. A Századok 1938-i évfolyamában megjelent recenziójában Ila Bálint erről így írt: „A legnagyobb súlyú Berlásznak az a megállapítása, hogy a földesúri adózásban és a jobbágyszolgáltatásokban szinte semmi nyoma sincs az 1514-i jobbágytörvények rendelkezéseinek. A törvény a szokásjogot nem változtathatta meg; a XVII. század eleji adózás teljesen a középkori eredetű szokáson alapul, amire okleveles adatokat hoz fel.” A kötet sikere nyitotta meg a kaput a szerzőnek a bécsi Collegium Hungaricumba elnyert ösztöndíja előtt, ugyanakkor megtisztelő megbízáshoz is juttatta. Két fejezetet írhatott a Magyar Művelődéstörténet 3. kötetébe, amely — a Domanovszky féle felfogásnak megfelelően — agrár-, illetve ipar- és kereskedelem-történeti részeket is tartalmazott. Utóbbiakról Hajnal István írt a Századok 1941-i évfolyamában elismerően: „A mezőgazdaság állapotáról a magyarnak maradt vidéken Berlász Jenő ad biztos, világos vázlatot – amilyenre történetírásunk pár évtizeddel ezelőtt még csak nem is gondolhattott.” A Thurzó-könyv szemlélete azonban távlatilag bizony szerepet kapott professzori állásának elvesztésében. Az 1514. évi törvények gyakorlatba való átvitelének cáfolata nem állt összhangban az ekkor bontakozó magyarországi marxista történetírás fixa ideájával, miszerint a jobbágyság helyzetének 16. századi romlása egyes következménye volt az 1514. évi törvényeknek, ezeken keresztül pedig a nemesség bosszújának.

A kutatott földrajzi terület és évszázad megváltoztatásának okát a 100. születésnapjára megjelent kötet előszavában inkább csak sejtetni engedi, de nem indokolja egyértelműen. Bécsi ösztöndíja alatt nem annyira a magyar kutatók által előnyben részesített politikatörténeti vonatkozású iratokat vizsgálta, hanem inkább az általa választott agrártársadalom-történeti forrásokat kereste. Így bukkant rá „több ilyen iratsomóra: a bécsi udvar által tervezett, de meg nem valósult erdélyi úrbérrendezés aktáira”. „Igcencsak örültem ennek, mert hazai történetírásunkban ez a téma ismeretlen volt.” A felfedezés pedig sok évtizedre meghatározta tudományos érdeklődését. Az ekkor gyűjtött anyag alapjául szolgált a *Mária Terézia-kori erdélyi kivándorlások szociális háttere* című tanulmányának, amely 1939-ben a bécsi Magyar Történetkutató Intézet Évkönyvében jelent meg, s amely egyike Berlász Jenő mindmáig gyakran idézett munkáinak. A szerző nem elégedett meg a kivándorlásnak a parasztnépesség sanyarú sorsára való visszavezetésével, hanem az uralkodó jó szándékú, de eredménytelen javítási próbálkozására, illetve az ebből következő intézkedésekre is kitért. Az úrbérrendezés meghiúsulásának okait foglalta össze *Az erdélyi úrbérrendezés problémái 1770–1780 c.* tanulmányában (megjelent Századok 1941-i évfolyamában, két részben). Máiig nélkülözhetetlen Erdély történeti tanulmányait végül *Az erdélyi jobbágyság gazdasági helyzete a XVIII. században* c. monográfiával zárta le. Erdély parasztságára vonatkozó ismereteinek nélkülözhetlensége mutatkozott meg abban, hogy amikor a bontakozó marxista

történettudomány a magyar mezőgazdaság történetét évszázadokra lebontott könyvsorozatban akarta bemutatni, Berlász Jenő szerepet kapott a 18. századi kötetben. Igaz, nem a 18. századi paraszti társadalom pozitív vonatkozásainak ismertetésére, hanem a kötet egyik kulcsfontosságúnak számító (osztályharcos szemléletet igénylő) tanulmányának, a román parasztlak 1784. évi — vezetőikről Horea-Cloșca felkelésnek nevezett — mozgalmának bemutatását várták el tőle. Az *1784. évi erdélyi parasztfelkelés és II. József jobbágypolitikája* című, a *Tanulmányok a parasztság történetéhez Magyarországon 1711–1790 c.* kötetben 1952-ben megjelent fejezetet mégsem torzította el a marxista elvárás, máig nem avult el, bizonyíték rá, hogy értékelő, befejező része a 100. születésnapra készített kötetbe is bekerülhetett. (A sorozat végül torzóban maradt. A Spira György által szerkesztett 18. századi kötet mellett mindössze a 14. századi kötet készült el.)

Pedig Erdély történeti kutatásait nehéz időszakokban, nehéz körülmények között kellett folytatnia. Munkái lábjegyzeteiben nem látni nyomát annak, hogy ez az ízig-vérig Erdély kutató eljuthatott volna erdélyi levéltárakba, vagy akárcsak megvitathatta volna eredményeit a román történészekkel. Pedig a románság helyzetéről szóló tanulmánya egyik lábjegyzetében kívánatosnak tartotta volna, hogy az általa közölt adatokat összeegyeztethesse hiteles román történészek adataival. Így maradt számára az Országos Levéltár anyagának, valamint az Államtanácsnak a bécsi Staatsarchivban kijegyzetelt iratainak további feldolgoása, aminek utóbb különös jelentőséget adott, hogy a II. világháborúban az Államtanács iratainak jelentős része elpusztult.

A jobbágyors alakulása Berlászt nemcsak Erdély vonatkozásában érdekelte. A *magyar jobbággykérdés és a bécsi udvar az 1790-es években* címmel önálló kötetben megjelent munkájában (1942) évszázadokra visszamenően világított rá a földesúri sajátkezelésű gazdaságok (allódiomok) kiépítésének hátterére, a török hódoltság időszakának gátló hatására, s végül a tendencia 18. századi kiteljesedésére. A tanulmány túllépett a klasszikus értelemezett 18. századi korszakon, s középpontjába a II. József halálát követő évtizedben jelentkező, a jobbágyi függőséget mérsékelni akaró reformtörekvések, valamint a II. Lipót és az I. Ferenc alatt képviselt udvari politika ismertetése került. A kötetről ezúttal Szabó István írt elismerő méltatást: „Berlász az udvar politikájának magatartását az államtanács tagjainak egyes magyarországi jobbágyügyekben nyilvánított véleményeiből világosan szűri le. E megállapításai a XVIII. századi magyar jobbágytörténet fejezeteiből nem hiányozhatnak.”

Berlász Jenő valamennyi munkájának bemutatása, de akár csak megemlékezése is messze meghaladná egy rövid nekrológ kereteit. Hiszen akkor a további agrártörténeti tárgyú munkáin kívül ki kellene térni a magyar gazdaság- és társadalomtörténet kialakulásáról szóló alapvető tanulmányára (1943), a pest-budai céhes ipar válságáról és a céhszabályozásról valamint a Ganz gyár első fél-évszázadáról szóló ipartörténeti munkáira is (1957 és 1967).

A pálya megtörése, a kényszerű állásváltások, állásvesztések, a nyolc órás munkaidő, ami természetesen a kutatásra fordítható időt is lerövidítette, nem tudta elvenni a kedvét a nyolc órán túli munkától. Nem tudta kétségessé tenni

azokat a pozitív vonásokat, amelyek munkáit jellemezték. Ezek között is első helyre a források abszolút tiszteletét kell sorolnunk. Kutatásaiban nem az általános, valamely korban elfogadott prekonceptió felől haladt a részletkérdések felé, ami nem egyszer tudja hamis eredményekre vezetni a történészeket, hanem az ellenkező irányt követve, a tényekből vonta le következtetéseit. A részletek vizsgálatából indult ki a pályáját — és megbecsülését — meghatározó alapvető munkákban is (Thurzó birtokok, erdélyi úrbérrendezés, majd a parasztfelkelés és a hozzá kapcsolódó jobbágypolitika stb. vizsgálata). Munkáinak jellemzője a számos, a forrásokból származó idézet beiktatása, ami hitelesebbé, ugyanakkor életszerűbbé is tudja emelni a vizsgált témakört. Ez persze nem jelentette azt, hogy megrekedt volna a részleteknél. A továbblépést nemcsak a tények rendezése, a közvetlen összefüggések feltárása jelentette számára, hanem a tágabb környezetbe való behelyezés, az elméleti következtetés, ha kellett korábbi, nagynevű történészek nézeteinek kiigazítása, cáfolata révén is. A románság helyének kijelölésében az erdélyi agrártársadalomban például elutasította a laikus közfelfogásban elterjedt, leegyszerűsítő magyar úr – román paraszt szembeállítást és az etnikai elkülönítés helyett a társadalmi oldalra helyezte a hangsúlyt. Hiszen az erdélyi viszonyok alaposabb ismerete bárkit meggyőzhet arról, hogy a magyarok (és székelyek) között is számos jogfosztott elem élt, s „a nemesség kiváltságait is nagyszámú román vagy román eredetű család élvezte”. Ennek igazolására persze — ahogyan írta — „az egész kaleidoszkópszerűen tarka és mozgalmas erdélyi szociális fejlődést nyomon kell kísérni”. *A románság az erdélyi agrártársadalomban* c. tanulmányában ezt meg is tette. Hasonlóképpen próbálta értékelni a bécsi hatalmat Erdélyben képviselő főtisztviselők esetenként ellentétes jellemű személyét. Míg az egyik oldalon azt igazolta, hogy hogyan igyekezett megakadályozni Bruckenthal kancellár a Mária Terézia által kezdeményezett úrbérrendezés végrehajtását, addig a másik oldalon bemutatta, hogy mit tett O'Donnel gubernátor-főhadparancsnok az udvar szándékainak megvalósítása érdekében. Utóbbit így — császári tiszt volta ellenére — rokonszenves egyéniségként mutatja be.

Megítélésében fontos tényező, hogy nem hagyta magát befolyásolni a divatos történetírói irányzatoktól, vagy a tényeket árnyékba borító ideológiáktól. 1945 előtt ez mindenképpen lehetett érdem, hiszen függetleníteni tudta magát a gazdasági-társadalmi háttérrel sokban figyelmen kívül hagyó szellemtörténeti irányzattól. Az 1945-öt követő években viszont, amikor a marxizmus legkedvezőtlenebb oldaláról mutatkozott be, ezt a tulajdonságát nem méltányolták. Tragikus következménye a kizárólagosságra törekvő marxista szemléletnek, hogy olyan, kifejezetten a tények, a gazdaság és társadalomtörténet talaján álló történészek, mint Berlász Jenő (vagy Szabó István) munkáját nem méltányolták, őket, tanítványaikat meghurcolták. Berlász kortársai helyett csak a következő generáció tagjai kaphattak elismerést, tanítványaikból lehettek újra professzorok, akadémikusok.

Életművét persze nem a mellőzés minősíti, hanem az utókor megbecsülése. Berlász Jenőt 1992-ben rehabilitálta a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem tanácsa, s egyidejűleg címzetes egyetemi tanárává fogadta. Könyvtá-

rosi érdemeiért 1993-ban Szinnyi József-díjjal, életművéért 1999-ben Magyar Örökség-díjjal tüntették ki, 2000-ben elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Eötvös József koszorúját, habilitációja 65. évfordulóján a jogelőd Budapesti Műszaki Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kara „Kari Emlékéremmel”, 100. születésnapján a Magyar Történelmi Társulat emléklappal tisztelte meg.

Életkorban olyan generáció tagja volt, amelyben a régi erkölcsök, a régi munkafegyelem munkált. Berlász Jenő keserű lefokozása, mellőzése idején is meg tudta találni helyét a magyar tudományban, akárcsak állásukat veszített kortársai, Benda Kálmán vagy Wellmann Imre. Nemzedéke — amelynek immáron utolsó képviselőjeként távozott közülünk — méltán érdemi meg, hogy büszkeséggel tekintünk rá.

ifj. Barta János

BÚCSÚ KOPPÁNY TIBORTÓL

Mindig pótolhatatlan veszteség, ha valaki — a neki kiszabott életút végén — eltávozik e földi világból. Mégis, néha úgy érezzük, egyszerre több embert vesztettünk el, s így a veszteség még keservesebb.

2016. január 30-án életének 88. esztendejében elhunyt Koppány Tibor. A szomorú hír nyomán számos különböző szakfolyóiratban olvasható, vagy lesz olvasható megemlékezés az elhunyról, hiszen több tudományág is meghatározó személyiségei között tarthatta őt számon. Mintha egyszerre több embert vesztettünk volna el.

A Kaposvárott, 1928-ban született Koppány Tibor elsősorban építész volt. Érdeklődése már a budapesti Műegyetemen végzett tanulmányai alatt a történeti építészet felé fordult, így aligha véletlen, hogy rövid oktatói tevékenység után, 1956-tól a Győri Tervező Iroda Műemléki Csoportjánál talált munkát. Építész tervezői munkájának kiteljesedése azonban az Országos Műemléki Felügyelőség keretein belül történt meg, ahol 1959-től nyugdíjba vonulásáig dolgozott. Itt hamarosan egyik meghatározó tagja lett a műemlékes építészek nagy generációjának, tevékenyen hozzájárulva a magyarországi műemlékvédelem fénykorához. Az általa tervezett helyreállítások mindmáig példamutatóak, eredményei gyönyörűséggel töltik el azokat, akik szívesen keresik fel az ország műemlékeit. Terveire a visszafogottság, az egyszerű megoldások keresése, a közérthető bemutatásra való törekvés, de mindennekfelett a maximális hitelesség megőrzése a jellemző. Sokféle épület megújulása fűződik a nevéhez, szinte az ország minden pontján. Tervezte műemléki lakóházak helyreállítását (elsősorban Győrben és Sopronban), az ő keze nyomán születtek újjá többek között a zalaszántói római katolikus, a szamosbecsi református, a gyöngyöspatai és a mátraverebélyi római katolikus templom, Öskü kerektemploma és a pápoci kápolna, a dörgicsei templomromok vagy a nagyvázsonyi pálos templom- és kolostorromok. S természetesen várak: Boldogkő, Csesznek, Kereki, Sümeg. Koppány Tibor a romoknál is — ahol pedig legfájóbb a részletek hiánya — a feltétlen hitelességre, s egyúttal a rom, mint történeti forrás lehető legteljesebb megőrzésére

törekedett. Eszébe sem jutott sosemvolt, megálmodott „korabeli” részletek visszaépítésével hamis képet sugallani a látogatónak. A személyes érdeklődésen túl talán éppen a hitelességre való törekvés készítette arra, hogy szűken vett szakmáján túllépve belemélyedjen a magyarországi középkori és kora újkori építészeti történeti háttérének kutatásába is. Egyike volt az elsőknek, akik a régészeti kutatás módszereit álló falakon is alkalmazni kezdve az épületrégészet meghonosítóivá váltak. A devecesteri és a mihályi kastélyokon végzett falkutatásai — amellett, hogy számos, mindaddig ismeretlen információt eredményeztek az épületekről — végérvényesen a kastélyokra irányították figyelmét. Széles körű levéltári kutatásokba kezdve óhatatlanul beleütközött a magyar történettudomány és középkoros régészet egyik máig leghomályosabb problémájába, a szinte megfoghatatlan középkori és a valamivel jobban körülírható kora újkori, „castellum” szóval jelölt épülettípusba, azok egymáshoz, a középkori és kora újkori várakhoz, valamint az újkori kastélyokhoz való viszonyába. Természetesen a problémát nem lehet csupán építészeti kérdésként kezelni, hiszen egy épülettípus léte a korabeli mindennapi élet bizonyos szegmensének megnyilvánulása, így társadalomtudományi szempontból sem elhanyagolható. Koppány Tibor a témában 1974-ben publikálta első tanulmányát a Művészettörténeti Értesítőben, majd számos más fórumon adott számot egyre bővülő ismereteiről, azóta is gyűrűket vető követ dobva a régészet, a történettudomány és a művészettörténet vizeibe. A feldolgozott óriási mennyiségű forrásanyag révén alapvető publikációkat jelenthetett meg az újkori Magyarország építési gyakorlatáról, a hazai végvárák 16–17. századi építési szervezetéről, vagy éppen a Battyhány család 17. századi építészetről. Ebbéli munkásságának csúcsa az 1999-ben megjelent ’Magyarország középkori kastélyai’ címet viselő adattára, amely kötet megjelenése óta alapvető kézikönyvnek minősül nem csupán az épített emlékekkel foglalkozók, hanem a történészek számára is. Ő volt a kevés számú személyek egyike, aki érezte, ismerte a levéltári források fontosságát e területen is, s tőle telhetően használta is azokat. Koppány Tibor az 1980-as években felhagyott a tervezéssel, új feladata Veszprém megye műemléki topográfiájának előkészítése volt, melyhez számos előtanulmánya is háttérrel nyújtott. Nem rajta múlt, hogy a munka végül elakadt. Nem mehetünk el szó nélkül amellett sem, hogy számos, egy-egy műemléket ismeretterjesztő módon, de végtelenül alaposan bemutató publikációjával jelentősen hozzájárult a helytörténeti irodalomhoz és a honismerethez. 1992-től a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem címzetes docense volt. Sajnos, nincs terünk arra, hogy tevékenysége minden elemére kitérhesünk. Szinte élete utolsó pillanatáig dolgozott.

Koppány Tibor munkásságával általános elismertséget vívott ki, 1978-ban Ybl-díjat kapott, 2010-ben Széchenyi-díjban részesült, de legalább ennyire fontos az is, hogy közvetlen, nyitott, mindenkivel szemben segítőkész, szeretetre méltó emberként közkedveltségnek is örvendett.

Bárcsak velünk maradhatott volna még!

Simon Zoltán